

MALI OGLASI: 20 lir beseda, - **NAROCNINA:** mesečna 480, vnaprej; četletna 1300, polletna 2500, celoletna 4900 lir. - **FLRJ:** Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 - **Za FLRJ:** Agencija demokratskega inozemskega tiska, državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-1, tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - **KB.** 1. Z-375 - **izdajatelj** Založništvo tržaškega tiska O. ZOG, Trst.

tiem. Duhless nameravala tudi vsaj posredno odgovoriti na včerajšnje obtožbe jugoslovke zunanega ministra Gromika, da ZDA pripravljajo oborožen napad na Sirijo.

HARTFORD, 11. — Komisija za varnost v ameriški državi Connecticut je v zvezi z dejstvi, da je prihodnji petek tudi trinajsti dan v mesecu, pozvala avtomobiliste, naj ta dan vozijo s posebno pozornostjo.

pod zemljo

NEVADA, 11. — Danes so poročali, da bo prva podzemljna atomska eksplozija sedeli vrsti požopuskov v vadi 18. septembra. Ta eksplozija bo imela naki bo odgovarjala tisoč do tisoč tonam tritola. Eksplozija bo potekala na predoru 15 metrov pod zemljo. Iz Adelaide pa poročajo, da bo jutri v Maralingu verjetno prvi britanski atomski pokus v novi vrsti požopuskov.

KLJUB POMANJKANJU VSAKRŠNE MEDNARODNO-PRAVNE OSNOVE

Sirija pod pritiskom in blokado

Za Zapad skrajno neugoden «incident» - Udeležba tujega kapitala v sirske gospodarstvu - Iskanje novih kupcev za izvozno blago Okrepitev gospodarskih odnosov s Sovjetsko zvezo in Čehoslovaško

Prilik, ki se v teh poslednjih tednih izjavja na Siriji, ko so najnovejši dogodki še krepkeje potrdili njeno izvenblokovsko stališče, ima ne le diplomatsko-politično, ampak tudi gospodarsko plat. Niti vojaški elementi niso izključeni v protisirske račune. Delstva v vrtih, vzrokih in ciljih te protisirske kampanje so v glavnem dobro znani. Toda zaslužio pozornost določene gospodarsko-politične okoliščine, ki morejo biti pomembne za odpravo med Sirije v njeni borbi proti tujemu pritisku in gospodarski blokadi.

New York Timesa se ni zmotil, ko je te dni ugotovil, da pri nedavnem razvoju dejavnosti na Srednjem vzhodu imamo zelo malo primerov, ki bi bili za Zapad bolj neprijetni kot je sirska incidenta. Neugoden položaj, v katerem se je Zapad našel zaradi tega incidenta, leži pretežno v tem, da ta primer očito ne vsebuje nikakršnih elementov mednarodnega spora in je ves v okvirih vrhovnih pravic neke zakonite vlade. In torej nobene pravne osnove za kakršno koli mednarodno represivno dejavnost.

Notranje politične razmere v Siriji nudijo prav tako zelo malo ali nobene možnosti za dejavnost proti vladi Sabrija A. Salija. Sam predsednik vlade Assad predstavlja napredno krilo sirske nacionalistične stranke, njegov obrambni minister Kaledel Azem vodi levo krilo tako imenovane stranke neodvisnih, v kateri imamo tudi konservativce, ministri zunanjih zadev, Salah Bistar, in minister za gospodarstvo, Kalil Kalas, sta socialisti, v vladi narodne fronte pa so tudi predstavniki plemena Druzov. V tej vladi ne sodujejo komunisti, kljub temu, da jo podpirajo, v parlamentu pa ima krepko večino, ki se je še povečala po majskih dopolnilnih volitvah. V razredno-socialnem pogledu seveda obstajajo elementi, na katere je še moč vplivati od zunaj gospodarsko in politično in ta vpliv bi se moral neugodno odražati na trdnost notranjih razmer. Toda niti pri določeni v vsakej or ne močni podpori takih sirskega Krogov Zapad ne more tega, kar se v tej deželi dogaja, kvalificirati »a zaroto mednarodnega komunizma«, na katero bi moglo deželo bagdadskega pakta in pristati Eisenhowerjeve doktrine skupno reagirati, ne da bi to bilo hkrati tudi napadalno dejanje. V ostalem razpolaga sirska vlada z dobro izvežbano in v znatni meri modernizirano vojsko kakih 60 tisoč vojakov, s politično aktivnim, nacionalno zavrednim in pretežno demokratsko usmerjenim oficirskim kadrom, tako da bi vsakršna vojaška pustolovščina pomenila dolgotrajno in najresnejše komplikacije širšega obsega.

Glavne vzroke za protisirske ukrepe pa je treba — po vseh znakih sodeč — iskati na področju gospodarskih odnosov. Brez drastičnih kršitev mednarodno-pravnih načel, brez odprte agresije in podobnih ukrepov, more Zapad postriti, če začeto politiko gospodarske izolacije sirske republike. Kakšno je gospodarstvo Sirije, in kje ji je moč skoditi s tako politiko?

Na prvem mestu so zunanje-trgovinski odnosi. Na čelu seznam sirske zunanjetrgovinskih partnerjev so se do nedavnega nahajale ZDA, Zahodna Nemčija, Velika Britanija, Francija in Italija. V svoji zunanji trgovini je Sirija vedno želevala v glavnem razvneteje med izvozom in uvozom, pri čemer je igralo pomembno vlogo povečanje pridelka bombaža. Od 4500 ton, kolikor ga je Sirija pridelala v letu 1945, je pridelal bombaža porasel na 45.000 ton v letu 1952, na 85.000 ton v letu 1955, v letu 1956 pa na okrog 100.000 ton. Podobno je tudi s pridelkom pšenice, ki znaša okrog 800.000 ton letno, 121.500.000 ton let. Več kot polovico tega pridelka mora in mora Sirija izvažati. Ze sam izvoz bombaža znaša okrog 40 odstotkov sirske zunanjetrgovinske bilance. Z morebitno odpovedjo doređanjih trgovinskih dogovorov z zahodnimi deželami se postavlja vprašanje novih kupcev za to blago.

Sirija ima naalje relativno Kitajska televizijska antena

«KRALJ V NEW YORKU» NE SME V NEW YORK

Pred dnevi je bila v Londonu premiera najnovejšega Chaplinovega filma «Kralj v New Yorku». V splošnem so ta film sprejeli z odobravanjem, bolj zaradi njegove vrednosti kot komedije, kot pa zaradi polemične note, ki jo vsebuje. Fabula filma je znana: pripoveduje o nekem izgnancu, ki se mu v New Yorku pripetijo razne dogodivščine, končno pa pade v klempla zloglasne komisije za protikomunistično dejavnost.

Neki kritik v «Stavus» piše o filmu naslednje: «Zelodena mišice me bolijo, moje oči so vse solze od smeha. Rex je, Chaplin zasmejuje ameriški način življenja, kakor je to napravil že v filmu «Moderni čeniz». Največja ost je napadena proti maccarthizmu, to da hkrati zasmejuje tudi rocc and roll, televizijo, kino, svet velikih afaristov. Skratka, on se zabava z življenjem, kar je privilegij klovnov. Vendar se ne strinjam s Chaplinom, ko pravi, da je to najbolj burkasti film njegovega življenja. Charles Chaplin ne bo mogel nikoli biti zabaven kot Charlie Chaplin, toda imamo trenutke emocije in veselja, ki jih je zmogel ustvariti le kralj klovnov».

«Evening News» pa piše: «Ni nič slabega v Chaplinovih splošnih ameriškega življenja, če imajo žetle le nekaj enila za humor. Toda Chaplin iztraja na tem predlogu, ker ga ta plat ameriške neustrečnosti zali osebnostjo jemlje preresno za kome-

To je tisti sudistični senator Strom Thurmond, ki je v ameriskem senatu govoril nepretrgoma 24 ur in 18 minut proti vladnemu zakonu o plemenski integraciji. Vnema na neprave mestu, bi dejali...

V MOSKVI IN WASHINGTONU DOKONČUJEJO UMETNI SATELIT

Ko bo nebo jasno, ga bomo videli verjetno celo s prostim očesom

Tako Rusi kot Američani so v pripravi nekoliko zakasneli, vendar se zdi, da bomo že čez nekaj mesecev dobili umetni satelit, ki bo z višine 500 km obveščal Zemljo o svojih «odkritjih»

Čeprav so že lani najjavljali, da bodo ZDA in ZSSR takoj v začetku sedanjega geofizikalnega leta pognale v zrak umetni satelit, so se priprave precej zavlekle in po splošnem mnenju sodeč bomo morali čakati še več mesecev, preden bo tehniki uspelo urediti načrt, ki je do tega leta izšel iz sveta.

Pred dnevi je radio Moskva objavil podrobnosti o dosedanjih sovjetskih uspehih in iz tega zveemo, da bo sovjetski satelit odnesla več sto kilometrov visoko večrazna raketa, katere zadnji del bo dal

satelitu brzo kakih 30.000 km na uro. Sovjetski satelit bo imel premer 63,5 m, težak bo 10 kg, njegov ovoj bo iz aluminija in se bo ob svojem kroženju svetil kot zvezda prve stopnje in ga bo zato z Zemlje s primernimi teleskopi lahko opazovali. Samo ob sliki se razume, da bo v njem vgrajena cela vrsta preciznih naprav, ki bodo registrirale številne pojave v stratosferi. To vemo o sovjetskem satelitu.

Ameriški satelit pa poznamo nekoliko bolj podrobno. Profesor Joseph Kaplan, ki je načelnik ameriške komisije za mednarodno geofizikalno leto, je pred kratkim izjavil, da bo ZDA pognale v stratosfero 6 umetnih satelitov, ki pa ne bodo vsi povsem enaki, ampak bodo v vsakem vrstene naprave za merjenje in beleženje specifičnih fenomenov. Prvi ameriški umetni satelit, ki so mu dodeli ime «USES 1», je na zunanjo navadno kroglo s premerom 50 cm in bo tehtal okoli 10 kg. Ovoj tega satelita bo iz magnezija, ki bo prevlečen s tankimi plastmi različnih kovin, katerih zadnja bo iz čistega zlata.

V tej krogli bodo sledeče naprave: naprava za merjenje notranje in zunanje temperature; naprava, ki bo beležila število drobnih meteoritov, ki bodo treli ob satelit med njegovim poletom; nadalje naprava, ki bo beležila silo ultravijoličnih žarkov, kajti znano je, da skozi gost filter zemeljske atmosfere prodre do ultravijoličnih žarkov; in končno četrti naprava, ki bo beležila kozmične žarke in atomske delce z visoko energijo, za katere sodobna znanost še ne ve, od kod prihajajo.

Ta smo navedli štiri naprave iz ameriškega satelita. Sedaj se bomo ustavili še pri delovanju teh naprav. Vsaka naprava je sestavljena iz vrste zapletenih manjših aparatov za registriranje in beleženje zabeleženih pojavov. Vsaka registracija bo hkrati ne-kako «evkladiščena» v posebnem delu naprave, ki so ji dodeli ime «pomina». (To bi bili mogli razlagati v močno poenostavljenem pomenu kot nekako gramofonsko ploščo, ki evkladišča pesem, govor ali kaj podobnega). Od tod pa prehajajo iste registracije v tako imenovano elektronsko razpredelnico in od tod dalje

je Chaplin dejal, da mu je 75 odstotkov njegovih dohodkov vedno prihajalo izven ZDA, iz Evrope in Azije. Kar so mu ZDA dale, so bili davki na te dohodke, ki so mogli znašati tudi 100 odstotkov. «V resnici sem bil jaz tisti, ki sem bil dober odjemalec Američanov», zaključil je, da s «Kraljem» v New Yorku ni imel namena ustvariti politično delo, ampak preprosto komedijo.

Člani dramske skupine iz Trebe, ki so uprizorili preteklo nedeljo v dvorani ljudskega doma komedijo izgubljeni in zopet najdeni moža

POMENIMO SE O «BOLEZNI DNEVA»

Dajmo azijski gripi mesto, ki ji pritiče

O tej nesrečni azijski epidemiji, ki že več mesecev straši v nekaterih predelih Azije in se je razširila že tudi v Evropi in Afriki, govorijo že vsi in marsikateri v tem strahu pretirava, drugi pa jo jemljejo preveč na lahkó, čes da ni nevarna. Preden pa nekoč daje oceno o neki zadevi, bi jo moral poznati. Ker pa te epidemije azijske gripe, popolnoma še ne poznamo, je vsako pcdenjevanje odvce, kot hkrati ni na mestu niti pretiravanje in vzbujanje splošnega prepah-a.

Nekaj povsem v smislu gornjega smo doživeli celo v našem pokrajinskem svetu, kjer je pred dnevi neki svetnik zahteval pojasnila v zvezi z velikó kampanjo, ki se o tej bo-

lezni vodi v Italiji. Odgovor na to je bila trditve, da je vsa ta kampanja verjetno le navadna reklama za novo zdravilo, ki so ga veliki farmacevtski zavodi pripravili proti tej bolezni in ki bi, kar je povsem razumljivo, zdravila radi razpeli.

Ne glede na to pa je vendarle dobro pogovoriti se nekoliko o gripi, o njenih simptomih in kako se boriti proti njej. Prehajamo namreč v jesensko dobo, ko zaradi spremembe klime, zaradi vlage in drugih činiteljev postaja nevarnost okužbe vedno večja. Kot je znano, v Trstu doslej še nismo imeli niti enega primera azijske gripe. Zato jo poznamo bolj slabo. Iz poročil iz krajev, kjer ta bolezen razsaja, pa lahko sklepamo sledeče: Azijska gripa poteka z navadnimi bolečinami v glavi, križu in udih. Temperatura naglo naraste, toda že po 4 ali 5 dneh spet upade. Doslje baje ne poznajo niti enega primera, da bi se azijska gripa pojavila ali obnovila v več fazah in s ponovnim povišanjem temperature.

Ze v začetku smo rekli, da te gripe ne poznamo v podrobnosti, pa čeprav smo že tudi rekli, da so virgi na trg že zdravilo proti njej. Ker je vse to še nedokodeno proučeno, je za sedaj najprimernejše ravnati se po izkušnjah, ki jih imamo s staro, navadno gripo, kateri je azijska gripa podobna, in po izkušnjah, ki jih imajo z azijsko gripo v krajih, kjer razsaja.

Najprimernejše sredstvo za sedaj je baje — osebna disciplina. Kdor nenadoma začuti opisane bolezenske simptome, in sicer glavobol, bolečine v križu in udih, mrazenje po telesu in nato vročino, naj ostane na po možnosti doma in naj leže. Vsekakor je na mestu tudi zdravnik, da gre za to bolezen, bi bila njegova dolžnost prijaviti primer sanitarnim oblastem. To govorimo, kot bi že pri nas pretila nevarnost te epidemije, vendar je vse, kar smo v zvezi s tem omenili, nekaj povsem normalnega, ki je v navadi pri vseh epidemijah «boleznih». Posebno je na mestu pribiti to, kar smo zgoraj rekli: zato ker se krepkejši človek po navadi kaj malo zmeni za morebitno nerazpoloženje in gre tudi z vročino v službo, čes da bo to itak že minilo. Toda to se skoraj vedno mačuje in to ne le na njem, ampak tudi na vse njegovi okolič, ker sproti s tem v nevarnost tudi zdravilne sodelavce in službi, potnikov v prometnem vozilu, ljudi v javnih lokalih, kjer se zadržuje itd.

Po izkušnjah v krajih, kjer je ta epidemija razširjena, vemo, da takojšnje telesno in duševno umirjenje ter ležanje v postelji — pomeni, če začete zdravljati. Običajna kemična sredstva, in antibiotiki pa učinkujejo proti gripi večinoma le sugestivno, večja učinkovitost proti njej pa se pripisuje uživanju kinina. Vsa sredstva, ki povzročijo umetno znižanje temperature, navedejo človeka na napuščno pot, čes da je »a okrevan in da že sme vstati. Gotovo pa je, da mnogo koristijo energična odvajanja temperature skozi kožo, to se pravi potenje. Tu pridejo v poštev na pr vroče kadne kopeli, mokri obkladki po vsem telesu. Kneipovi obkladki skupno s čaji, ki pospešijo znojenje. Pri visoki temperaturi si lahko pomagamo tudi z mrazili obkladki okoli meč, da pospešimo krvni obtok. Zato je samo ob sebi razumljivo,

da se smemo umivati z mrazilno vodo.

Nic manj važno pa ni vprašanje razbremenitve prebavnih organov, kar storimo najprej s tekočo dieto in z dodajanjem vitaminov C in P, ki krepijo odpornost. V ta namen so zelo priporočljivi čisti naravni sokovi, ki vsebujejo omenjena vitamina, kot na pr. sokovi šipka, pomaranč, limon in robidnice.

Pri tej bolezni moramo pomeniti ono, kar vemo o vseh epidemijah gripe in sicer, da so na vsak način lahko tudi zelo nevarne, ker so močno nalezljive. Virusi, ki povzročajo gripe, so mnogo manjši in lažji od ostalih bakterij in zato je nalezljivost mnogo večja. Pri bakterijah je namreč za prenos bolelih potreben kontakt z obolelim človekom ali predmetom, ki ga bolnik uporablja. Potrebno je neposredno dihanje ali kašljanje bolnika v zdravega človeka. Pri virusih gripe pa ni tako, ker so ti tako lahki, da lebdijo v zraku in en sam bolnik v prostoru s številnim občinstvom, more okužiti kar večino občinstva. Zato bi bilo u mestno za vsakogar, ki zboli za gripo, pa čeprav ne gre za azijsko gripo, da ostane lepo doma in se mirno zdravi.

Za konec pa bomo omenili to, da podrobnejša poročila o azijski gripi že govorijo o popušcanju epidemije in je zato upati, da ne bo homo delezni, posebno ne zaradi tega, ker se mnogo močnejše in hitreje širi v tropskih krajih, kjer je tudi bolj huda kot na področjih z zmerno klimo, kot to imamo pri nas. Vsekakor ni odveč jo poznati, velja na pravilo, da se gripa prej loti tistega, ki se je močno bolil, kot pa tistega, ki se je nanjo pripravil.

Kratki nasveti

Včasih se gospodinjci pripeti, da juho presoli. Kako si jo bomo pomagala? V juho naj bomo dodali nekaj rezin surovega krompirja, ki bodo juho odveč le odvečali spol.

Ko jemo ribe, se nam more po nerodnosti tudi zgoditi, da pojemo tudi ribjo kost, kar pa ni prijetno, včasih pa celo nevarno, posebno ker se kost mnogokrat zatakne. Po navadi si v takih primerih pomagamo s kosom kruha. Če to ne pomaga, spimo kozarec razredčenega kisa, ki se kot takoj zmeh-

Sčetke za čiščenje oblek na pohištve za uporabo umazale. Vseh ne moremo umiti. Vsako sčetko pa moremo očistiti na sledeč enostaven način: Na rob mize razgrnemo kos papirja in po njem drgnemo sčetko, kot bi hoteli krtačiti rob mize. Vsako toliko pa papir premakemo in v kratkem bo sčetka čista.

Mleko, posebno če je dobro, polnomastno, se nam kaj rado prisimodi. Da se nam to ne bo dožalilo, navadimo se mu med kuhanjem dodati žlico sladkorja.

Fanteke je svojo obleke pre-rasel in ker je bila se dobra, smo jo razvireli. Pozna se po šivni rob. Kako si bomo pomagale? Sive iz obleke, ki smo jo razvireli, omo odstranile tako, da jih zdrgnemo z mešanico bencina in salikama v enakem sorazmerju in jih nato prelikamo z mokro krpo in močno vročim likalnikom.

MEDNARODNA KONFERENCA O RADIOAKTIVNIH IZOTOPIH

KAM GRE NIKOTIN?

Kako morejo mikrobi doseči imunost proti antibiotiki? Kako dokazati, da je neko sredstvo proti mrčesu živalim škodljivo? Sto in sto takih vprašanj je danes na tapetu pred znanstveniki 49 držav, ki so se zbrali pod okriljem Unesco v veliki predavalnici Sorbone in ki diskutirajo o radioaktivnih izotopih.

Če smo pred atomsko dobo bili skoraj brez moči, ko je slo za to, da bi razumeli, da in ugotovili na kakšen način vpliva neko zdravilo na organizem, zdaj, danes, da izdelamo zdravilo s pomočjo nekega posebnega proizvoda, kot na primer kroglika 14, da moremo zasledovati njegovo dejstvom, ki nam ga kažejo izraževanja. Zahvaljujoč tej metodi je neki nemški kemik uporabil azeplo 25, da bi ugotovil kako postanejo bacili odporni proti sulfamidom. Najbolj zanimivo poročilo pa sta predložila Američana Larson in Harlow. Vagajila sta v rastlinjaku tobak v ozračju, v katerem je

bil oglikov plin radioaktivni. Zaradi tega se postale radioaktivne vse tobačne trave, vstevni nikotin. Prilila sta nekaj posov, da so kadiči tak tobak in tako sta mogla ugotoviti, kje konča nikotin. Bilanca ni prav nič razveseljiva: znatno količino strupa zadržijo dihalni organi, nekaj pa se ga najde v urinu. Ker pomeni, da je sel strup skozi ves organizem.

Konj po pošti

Neki učitelj v Woodhouse (Anglija) je kupil konja v neki vasi, ki je oddaljena 40 km od njegovega mesta in si ga je poslal na dom po pošti. Ker angleški pravilnik ne prediveja omejitev poštnih pošilk, je učitelj, Ronald Rozen po imenu, privezal konja za vrabto z naslovom, na zadnjico pa mu je prilepil za 6 silingov znak in ga peljal na poštni urad. Tam mu je neki poštar nataknil povode in ga odpeljal na navedeni naslov,

Ustavil je vlak ker je končal službo

Neki vlakovodja londonskega metrolja je zaustavil vlak tri postaje pred koncem in je odšel, ker ni hotel delati čez uro. Potniki so morali izstopiti in čakati na prihod drugega vlaka, ki jih je odpeljal dalje z 20-minutno zamudo. Proti vlakovodji, ki je zapustil vlak, ne bodo sprejeli nobenega disciplinskega ukrepa, ker po mnenju uprave javnih prevozov nadurno delo ni obvezno.

Najvišji honorar

Najvišji honorar, kar so jih kdaj izplačali kakemu pisatelju za dovoljenje, da smejo predati njegovo knjigo v film, se preden je knjiga izšla, znaša 400.000 dolarjev, dobil pa je za znani avtor «Mladih levov» Irving Shaw za svojo knjigo «Lucy Crowne».

Goriško-beneški dnevnik

Po podatkih, ki so jih zbrale razne ustanove

Življenjske razmere v Beneški Sloveniji

Ugotovili so zanimiv pojav, da kmetijstvo vedno bolj propada in da hodijo ljudje vedno bolj v emigracijo na delo

Pokrajnska administracija videmske pokrajine zasluzi po- hvalo, da je izdala nekaj knji- žic o ekonomskih prilikah v videmski pokrajini, med njimi tudi študijo »Poizvedba o živ- ljenjskih razmerah v videmski pokrajini« (Indagine sulle condi- zioni di vita nella provincia di Udine).

Mi smo v našem listu »Ma- tura« priobčili lani in letos vrsto člankov o prebivalstvu in o socialnih ter gospodars- kih prilikah v Beneški Slove- niji po podatkih ljudskega štetja (censimento) iz l. 1951, ki pa so bili objavljeni šele leta 1956.

Razmere se hitro spreminjajo

Razmere se ne samo pri nas, temveč posebej v hribovitih krajih videmske pokrajine hi- tro spreminjajo, posebno zara- di naraščajočih emigracij ljudi v zahodne evropske države. Ljudje opuščajo obdelo- vanje zemlje ter žive vsako leto bolj od tega, kar zaslužijo naši emigranti v Franciji in Belgiji, kot pa od tega, kar pridejo doma.

Tudi podatki o ekonomskem stanju pri nas, ki jih je po- nalogo pokrajinske admini- stracije zbrala »Ekonomska študijska služba Ca' Foscari v Benetkah« pomladi leta 1955 le približno povedo, kako ži- ve naši ljudje, ker se je v dveh letih že spet spremenilo ekonomsko stanje po naših va- seh.

Kako so zbirali podatke uni- verzitetni profesorji pri Servi- zio di studi economici di Ca' Foscari v Benetkah?

Od 179.000 duš v videmski pokrajini so vzeli 2.048 po- vrčnih duš v 128 občinah in jih spraševali glede stanov- anja, glede hrane in obleke.

Stanovanje

Glede stanovanj so hoteli vedeti: Ali sta stanovanje in hlev v istem poslopju, pol- isto stredo ali pa je hlev po- sebej? Ali imajo »gnojna« ja- ho? Ali je lastna hiša ali pa

je imajo najeti? Ali imajo električno razsvetljavo? Ali imajo pitno vodo iz vodnjaka ali vodovoda? Ali imajo stra- nišče z vodo? Koliko postelj ima družina? V kakšnem sta- nju so hiše in pohištvo?

Hrana

Se bolj važna so bila vpra- šanja glede tega, kaj jedo: kolikokrat na dan jedo poleti polento? Kolikokrat na teden kupijo meso v mesnici? Koli- ko vina popijejo pri vsakem obedu (pasto)? Koliko slad- korja na teden in koliko kave na mesec porabijo?

Obleka

Koliko čevljev za odrasle (otci vemo, da pri nas hodijo veliki del leta bos)! Kupi vsaka družina v enem letu? Koliko suknj (cappotti) in oblek imajo odrasli v družini? Ali imajo radio in bicikle?

Reči moramo, da če bi zna- li točne odgovore za vse dru- žine pri nas na zgoraj navede- na vprašanja, kako naši ljud- je stanujejo, kaj jedo in ka- ko se oblačijo, bi res vedeli, kakšno je življenje v Beneški Sloveniji.

Ali so izbrali prave družine

Ker ni bilo mogoče spra- vati vseh duš, so vzeli 2.048 duš, ki so jih zbrali občin- ski tajniki in župani. Pozna- mo nekatere naše občinske tajnike, ki vidijo v vsakem takem popisovanju samo pol- itiko in se bojimo, da niso zbrali v svojih občinah take družine, ki žive tako kot ve- čina duš v občini, da bi bili nabirani podatki čim bli- žje resničnemu življenju. Pa pustimo to, ker nam podatki vzeti za posamezne cone, pa- le dajo precej verno sliko, ker so pač nekateri občinski tajniki bolj vestni kot drugi. Podatke so zbirale po družin- ah zdravstvene asistentske (assistenti sanitarie visitatrici), ki so jih nalašče zato in- struirali.

Beneška Slovenija v II. coni

Občine videmske pokrajine, ki imajo približno enake go- spodarske prilike, so razdelili v sedem con. Jedro Beneške Slovenije so dodelili skupaj s Karnijo in Kanalsko dolino o- koli Trbiža v drugo cono. V drugi coni so naslednje obče- line Beneške Slovenije: Brdo, Tipana, Montersar, Režija, Dreka, Grmek, Sovodnje, Pod- bonec, Sv. Lenart in Speter. Druga cona obsega skoraj vsa Beneška Slovenija in bi po- datki pokazali pravo stanje pri nas.

Zelo revni predeli okraja Čedad

Ekonomske socialne karak- teristike druge cone, to je le- vega hribovitiga dela Tilmen- ta, so po ugotovitvah znanstvenikov naslednje: Raz- steza se od zgornje točke Tilmen- ta do nadriških dolin na obsežnem in zelo različ- nem ozemlju. V tej coni so zelo revni predeli kot pri ob- čini okrajev Čedad in Centa (vzhodno hribovitje), kjer daje kmetijstvo zelo skromne dohodke in kjer se ljudje to- likanj izseljujejo, da je člo- veka kar strah, kaj bo. V tej coni je kakšna majhna indus- trija, ki je v krizi; zelo veli- ka je emigracija. Nekateri če- line so manj revne (Režija, Reziuta, Humin, Gorjani, Klu-

V eni kamri dve osebi

Svojo lastno hišo ima 80,2 odst. duš, na vsako osebo pride 1,88 odst. oseb, na eno posteljo 1,02 odst. Kot pozna- mo Beneško Slovenijo, imajo skoraj vse naše družine svoje lastno hišo in to redke dru- žine, ki imajo stanovanje v na- jem, toda upoštevati mora- mo, da živi v drugi coni v raznih občinah precej ljudi po najemljenih stanovanjih. Na vsako sobo ali kamro prideta približno po dve osebi, kar ni tako hudo, in na vsako po- steljo po ena oseba, pri nas ta Beneški Sloveniji je pa do- stokrat, da spijo posebno mlaj- ši po dva v postelji.

Niti ena nova obleka, niti en nov par čevljev na leto

Kako se oblačimo? Če bi sodili po tem, kako se oblačijo mladi čedci, in »puhija, po- tem bi rekli, da kupujemo do- sti »gvanova« in čevljev na leto. Toda starejši ljudje so bolj skromni in tako pride na 100 ljudi le 79 čevljev, kup- ljenih v enem letu ali niti ne na vsakega odraslega človeka en nov par na leto, samo 74 oblek in plaščev na sto odras- lih oseb na leto, torej precej manj kot ena obleka let- no. Pač pa imamo na vsako družino 0,8 kolesa ali skoraj eno kolo na družino, kar je

Globe v avgustu

V mesecu avgustu 1957 so mestni stražniki prisodili 578 glob, in sicer 289 zaradi pre- krškov pravilnika o mestnem prometu, 48 zaradi prekrškov pravilnika mestne policije 33 zaradi prekrškov pravilnika poljskih čuvajev, 2 zaradi pre- krška pravilnika o izpuščanju psov, 5 ker se niso ravnovali po pravilniku o trgu in 1 ker ni pravocasnje zaplavo sver- galo. Posredje je v tem me- secu zalotil 9 psov brez na- gobčnika.

Zanimanje za tekmo Udinese - Juventus

Za nogometno tekmo Udine- se-Juventus, ki bo v nedeljo v Vidmu, vlada med goriški-

Seja pokrajinskega odbora

V torku se je sestel pokra- jinski odbor, ki je sklenil, da bo prihodnja seja pokrajinskega sveta v soboto 21. sep- tembra. Obenem so odborniki proučili nekatere točke pri- hodnjega dnevnega reda te seje.

Temperatura včeraj

Včerajšnjo najvišjo tempera- turo na goriškem letališču so zabeležili ob 13.30, ko je bilo 26 stopinj, najnižjo pa ob 5.30, ko je bilo 12,8 stopinje.

Seja občinskega odbora

Danes je odprta četrta in po- slednja seja občinskega odbora v letu 1957.

V Podgori okrepijo javno razsvetljavo

»Azijska influenca« je pričela skrbeti tudi občinske odbornike

V torku zvečer je bila ob 18. uri redna tedenska seja, na kateri so razpravljali pred- vsem o ukrepih upravnega zna- čaja. Imenovali so razsodi- šče za nameščanje otroških vrtnaric v otroške vrtnice v pri- hodnjem šolskem letu. Odo- brili so izplačilo bolniških stroškov in sklenili napravi- ti priziv na odbor prefektore zaradi nekaterih odločitev po- krajinske komisije prve stop- nje za določanje trošarin. Ne- kemu podjetju so zaupali mo- dernizacijo centralne kurjave v gimnaziju, 190.000 lir pa so sklenili plačati za popravilo stropa v starih anagarskih ur- adih.

Pod okriljem CRAL SAFOG

Prihodni teden mednarodni turnir

Društvo CRAL-SAFOG or- ganizira v petek, soboto in ne- deljo 20., 21. in 22. septembra mednarodni košarkarski tur- nir, na katerem bodo sodelo- vale ekipe: Kartak (prvak Za- hodne Nemčije), Košarkarski klub iz Ljubljane, ekipa Gim- nastice Gorjanske in CRAL- SAFOG. Vsak večer bodo po dve tekmi: prva se bo začela ob 20.30, druga pa ob 22. uri. Organizatorji, ki so morali pre- magati precejšnje ovire, bodo omogočili javnosti, da si bo tekme, ki bodo v dva- rni gimnastiki, ogledala po zelo ugodnih cenah. Tekmovar- je bo pomenilo preizkušnje obeh domačih košarkarskih e- kip pred bližnjim prvenstvom, obenem pa bo še bolj poglo- bil prijateljske vezi med na- rodi, ker je zelo važna za medsebojno spoznavanje in krepitev medsebojnega zaupa- nja.

60.000 lir škode zaradi požara

Ob 5.35 so poklicali gasilce v hišo Tacchinija v Ul. Car- ducci št. 21, kjer se je zaradi- saj, ki so se vnela v dimni- ku, vzgal tudi požar v stanova- nju Giuseppe Madona. Gasil- ci so v eni uri pogasili požar. Škoda znaša okoli 60.000 lir.

KINO

CORSO. 17.00: »Porčeno kosil- so«. B. Devis. VERDI. 17.00: »Človek, ki je ostal sam«. H. Holden. VITTORIA. 17.00: »Postaja za 12 ur«. J. Collins in J. Mans- field. Ob 21. oddaja »Ogne- haš ali nadaljuješ«.

Zanimanje za tekmo Udinese - Juventus

Za nogometno tekmo Udine- se-Juventus, ki bo v nedeljo v Vidmu, vlada med goriški-

Seja pokrajinskega odbora

V torku se je sestel pokra- jinski odbor, ki je sklenil, da bo prihodnja seja pokrajinskega sveta v soboto 21. sep- tembra. Obenem so odborniki proučili nekatere točke pri- hodnjega dnevnega reda te seje.

Športni dnevnik

Jugoslovanski nogometaši na treh frontah z Avstriji

Jugoslavija z novim moštvom proti Avstriji v Beogradu

Tekma A reprezentanc bo sodil Italijan Orlandini Stojanovič namesto Beare?

BEograd, 11. — Danes so bile v Novem Sadu in v Ma- riboru zadnje priprave jugo- slovanskih nogometašev za srečanje z avstrijskimi, ki bo v nedeljo na treh frontah: v Beogradu A reprezentanci, na Dunaju B reprezentanci in v Beogradu v predtekmi junior- ski reprezentanci.

A reprezentanca v postavi: Stojanovič, Crnković, Belin; Krstić, Zebec, Bošković, Rajkov, Milutinović, Vukelić, Mujić. Pasje je odigrala na stadionu v Novem Sadu tekmo z Vo- jvodino, ki pa je bila za zap- rtim vrati. Vojvodino so po- sili Radović, Mitic, Bobek in Kostić.

A reprezentanca bo v Beo- gradu verjetno nastopila z isto postavo. Edino negotovo je še mesto v vrstah, katerega bo nadomestil Beare.

Rezultati tekme z Vojvodi- no se niso prejeli.

V Mariboru pa je B re- prezentanca odigrala trening- tekmo z moštvom mariborskega Branika. Zmagala je repre- zentanca z rezultatom 4:1 (2:0).

Reprezentanca so sestavljali: Krvavica, Sijaković, Niko- lić, Ljubanović, Spajko, Popo- vić, Mesarok, Ognjanović, Pe- taković, Prinčević, Rudinski. Ekipa Branika je bila v prvem polčasu ojačena z vratarjem Mihaelcem ter igralci Šikičem, Milojkovičem, Papićem in Vi- dićem. V drugem polčasu je Branik igral brez ojačenj, v reprezentanci pa je Papez zamenjal Rudinskoga. Gole so dosegli: Prinčević 2, Mesarok 13.30 s povratkom ob 19. uri. Prijave sprejemajo do sobo- te ob 18. uri.

Varšava - Zagreb 2:2

ZAGREB, 11. — V okviru veselejskih prireditve je bi- la danes v Zagrebu mednaro- na nogometna tekma Varšava - Zagreb, ki se je končala neod- ločeno 2:2 (2:0). V prvem Var- šave je igralo brez državnih re- prezentantov. Zagreb je bil ves čas v premoči, ki pa je n- znal izkoristiti.

Nizozemska - Luksemburg 5:2

ROTTERDAM, 11. — V po- vrtni izločilni tekmi 5. skupi- ne za svetovno prvenstvo, je Nizozemska premagala Lu- ksemburg s 5:2 (3:1). V tej skupini vodi trenutno Avstrija z dvema tekmama in 4 točkama pred Nizozemsko z dvema zmagama in enim porazom ter Luksemburgom s tremi porazi.

Jeppson - centerfor švedske reprezentance

STOCKHOLM, 11. — Hase Jeppson, švedski nogometaš, ki je v preteklih letih igral v Italiji, bo verjetno srednji na- padalec švedske reprezentance v srečanju z norveško, ki bo 30. oktobra v Stockholmu. Teh- nični komisar švedske repre- zentance je izjavil, da je Jepp- son trenutno najboljši švedski napadalec in da ga nujno po- trebuje.

Dirka za »Nagradu industrije in trgovine«

Ciampi pred Montijem na dirkališču v Pratu

20 dirkačev v sprintu - Odlična vožnja neznanega Buia

PRATO, 11. — Silvano Ciamp, član moštva Faema-Guerra, je zmagal na košarkarski dirki za »Veliko nagrado industrije in trgovine«, ki je bila danes na dirkališču v Pratu. Ciampi je bil v finalnem sprintu premagal Montija in Fantinija od Atale, ki sta se ustavila na drugo o- tretje mesto v skupini, ki je štela 20 košarkarjev.

Na startu je bilo 74 košar- karjev. Montij in Fantinij sta se prvi kilometre pazili le na to, da niso zastali za glavni- no, pozneje pa so bili pred- vsem aktivni v spustih in se- veda v finalu. Na dirkališču je Ciampi zavožil med prvi- mi, potem pa je takoj prevzel vodstvo in ko sta se Monti in Fantinij tega zavedla, je bilo že prepozno.

Poleg Ciampija, Montija in Fantinija je odlično vozil še skoraj nepoznan dirnik Buia, ki je dolgo časa vodil in se uve- ljavil predvsem v vzponih na Opio, Marliano in San Baronto, a se je v finalu mo- ral zadovoljiti z mestom, ki je odgovarja njegovi današ- nji vožnji. Smole so imeli Fa- vero, Scullaro in Negro, ki so zastali zaradi incidentov. Zacetni pobeži niso razbili

glavine in šele pri 60 km so dirkaliči Buia, Veluchi, Emilio- zji, Negro, Bruni in Mazzacur- ti dosegli prednost 1'30" pred glavnino. Na vrhu vzpona Op- pio, je imela ta šestorica že 2'30" naskoka, v spustu pa so se ji pridružili še drugi med katerimi Pini, Contorno, brata Barale, Cestari in Falaschi, ka- terih prednost je v Lucchi zna- šala že 2'30". Na vrh Marliana je prvi privozil Buia in prav tako na vrh San Baronto, kjer pa sta poškušala razgubiti dir- ko tudi Cestari in Contorno. Skoraj istočasno so pospešili tempo tudi Monti, Fantini in Grassi in tako se je formirala skupina 20 dirkačev, ki so se v sprintu borili za zmago.

Kot smo že omenili, je zmaga zasluženo pripadla Ciampi, ki je 247 km dolgo pot pre- vozil v času 6:46" s povprečno hitrostjo 35.502 km na uro. Vrstni red na cilju:

1. Ciampi Silvano, 2. Monti Bruno, 3. Fantini Alessandro, 4. Barale Germano, 5. Bruni Veluchi, 6. Falaschi, 7. Cestari, 8. Veluchi, 9. Contorno, 10. Grassi, 11. Dall'Agata, 12. Bottecchia, 13. Metra, 14. Canero, 15. Car- magnini, 16. Ponzini R., 17. Bartolozzi W., 18. Zaganò, 19. Buia Idrio, 20. Barale Giusep- pe, vsi s časom zmagovalca.

Azijska influenca razredila »Napoli«

NEAPELJ, 11. — V kolekti- vu nogometnega kluba Napoli se je razširila tako imenovana »azijska influenca«. Ze nekaj dni je bil z mrazice v bolni- nice Posio, danes pa so se mu pridružili se Franchini, Betel- io in Bugatija. Zaradi poškodb Comaschia, Novellija, Beltran- dia in Bugatija bo moral Na- poli proti Milanu nastopiti ver- jetno brez 7 svojih standard- nih igralcev.

LONDON, 11. — Angleski klub Rotherham United je mo- ral zaprositi za odgovnet pr- venstvenih tekem, ker je 10 njegovih članov obbolelo za a- zijsko influenco.

Tudi zadnja preizkušnja - negativna

Triestina - CRDA 4:2

Rakava rana tržiške enajstorce je v krilski vrsti in v ožji obrambi - Dobre lastnosti Milanija in Olivierija so premalo

TRZIC, 11. — V svoji zad- nji trening-tekmi pred začel- kom prvenstva B lige in pred odhodom v Palermo, je Tri- estina danes dober za napred- premagala enajstorce CRDA s 4:2 (1:2).

Ne glede na rezultat, Tri- estina tudi tokrat ni zadovolji- la kot kolektiv, ki naj brani hlebarstvo v B ligi. Zopet so prišle do izraza vse hibe, ki so se pokazale že na prejšnjih preizkušnjah, kar pomeni, da trenerju Olivieriu v tem času ni uspelo kdove kaj izboljša- ti igre zaupnega mo kolek- tiva.

Glavna šibkost nove Triesti- ne je vsekakor v krilski vrsti, kjer absolutno ne bo šlo brez močnega srednjega krilca. Tu- lissi je danes dokončno poka- zal, da za to mesto ni. Varglien je bil v drugem polčasu vsekar boljše, toda se ved- no še dovolj daleč za napred- prvenstva. Kot nalašč je bil danes dokaj slab tudi Rimbal- do. Podobna pesem velja za ožjo obrambo, v kateri je bil vratar Bandini precej nezigu- ren, Belloni popolnoma izven forme, Castano sploh nedo- rast svojimi doizvajati.

Spričo takega stanja v oad- ju je razumljivo, da napad, ki ga sicer sestavljajo dobri in- dividualisti, ni mogel računa- ti na podporo iz zaledja in je zato — prepričan sam sebi — močno plaval. Do izraza pa so prišli tudi prišle kvalite Milanija kot odličnega strelca iz vseh položajev in zelo raz- položena Olivierija. Skozke je igral bolj defenzivno zaradi nesposobnosti Castana, Mazze- ro in Petris pa brez zveze s strankama halfova tudi ni- sta mogla pokazati mnogo.

Položaj pred odhodom v Pa- lermo je torej vse prej kot za- dovolj in vpije po nujnih uk- repih dokler je še čas.

Triestina je srečanje s CRDO začela z močnim pritiskom, ki je trajal 15'. Ko so se domači tresli strahu, so v protinapadu v 13' dosegli pr- vi gol. Zgori, ki se je odbila od droga je Gordini plisiral v mrežo med Bandinjem in Castanom. 3' kasneje je izena- čil Mazzero po izmenjavi z Olivierjem. V 30' so domači dosegli drugi gol po krivdi Bandinija.

Tudi drugi polčas se je začel s pritiskom Triestine, ki pa je bil povsem dezorganizir- ran. V 15' je na Milanijev predstojek izenačil Olivieri, ki je minuto nato povedel svoje v vodstvo. V 40' je Petris sam preigral branilce in dosegel 4. gol.

Triestina je igrala v nasled- nji postavi: Bandini; Belloni;

LOJZ KRAIGHER

KONTROLOR ŠKROBAR

Roman

«Vaša mati je posestnica?»
«Malenkost!»
«Ah, saj ni treba, nič ni treba! Boste videli, kako to pojde! Kakor po olju pojde!»
In ko jo pogledam precej neverno:
«Načrt imam. Cisto gladko pojde! Pijva, gospod kontrolor!»
Sklonim se k njeni roki in jo poljubim vdano:
«Mamika!»
«Sinček moj!»
Kozarca zavzvenita, obadva izpljeva do dna.
«Zdaj, ko sva v sorodu, se ne smeva vikati!»
S svetlim pogledom mi poda roko. Jaz jo stisnem in poteg- nem k sebi, pa jo poljubim vneto na tista sočna usteca.
«Arnošt! To bi bilo krvosramstvo!» Z zvoničnim smehom se mi izmuzne in si uravnja lase. «Ah, ko sem na svetu tako preteto sama!»
Solza ji hoče kanti iz oka — pa se premaga siloma in vpraša važno:
«Fanka Polić ji je ime, kaj ne? V tvojem rojstnem kraju?»
Tudi jaz bi rad izrazil občutek srečnega trenutka; a preveč mučno mi je bilo, tako nagloma pozabiti vlogo nesrečnika in se vreči v nov vrtinec...

Kmalu nato zares dobim pozivnico k sodišču.
Filipina se samo zasmaje na kratko in skrivnostno, pomečka žoltkasto krpo in jo raztrga na kosce.
«To lahko vržeš proč!»

Kino na Učičevih

predvaja danes 12. t. m. in jutri 13. t. m. ob 19. uri
NA PROSTEM film:

«Ko zahaja sonce»

cinemascope

Igrajo: MARIA FIORE, ABBE LANE, CARLO GIUFFRÉ